

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXIII. (XX.) évfolyam, 23. (277.) szám. 2019. november 30.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2019

EZ LESZ 2019 decemberE FOLYAMÁN

Fontosabb események, rendezvények

2019. december 1. Közös Advent – 2019. Az első gyertya meggyújtása. Kezdet: 16.00. Helyszín: Beregszász főtere. Szervező: Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet, Beregszászi Római Katolikus Egyházközség.

2019. december 1. Advent – 2019. Az első gyertya meggyújtása a szentmise keretében. Kezdet: 12.00. Helyszín: Tiszabökény, Árpád-házi Szent Erzsébet-templom. Szervező: Tiszabökényi Római Katolikus Egyházközség.

2019. december 1. Ökumenikus gyertyagyújtás Péterfalván. Kezdet: 16.00. Helyszín: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal (Péterfalva, Rákóczi út 137.). Szervező: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal.

2019. december 2. A veszett brigadéros – színházi premier Beregszászban. Időpont: 17.00. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház. Beregszász, Munkácsi út. Szervező: Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház. A darab a Rákóczi-émlékév keretében a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség felkérésére jött létre. Az oratorikus kuruc western középpontjában Esze Tamás alakja áll. Az előadásban közreműködnek a Kárpátalja Néptáncgyűttes táncművészei. További információ: 0664528505, 0961135059, bszinhasz.szervezo@gmail.com.

2019. december 4. Mikulás-napi folkkocsma. Kezdet: 19.00. Helyszín: Váralja Múzeum Kávézó (Ungvár, Olbarcht u. 3.). Ezúttal a Kolozsvárról érkező Tokos zenekar – amely 2018-ban a *Főlszállott a Páva* hangszeres együttes kategória győztese volt – ad koncertet és húzza a talpalávalót a táncházban. A belépés ingyenes! Szervező: Sodró együttes. Társszervező: a KMKSZ ungvári járási szervezete. Szakmai partner: Hagyományok Háza Hálózat Kárpátalja.

2019. december 5. In Medias Brass: Mesék az arany hangszerek birodalmából. Kezdet: 13.00. Helyszín: Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház (Beregszász, Munkácsi út 1.). Szervező: Kárpátaljai Kultúrkaraván, Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház.

2019. december 5. Könyvbemutató Beregszászban. Kezdet: 15.15. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, olvasóterem (Beregszász, Kossuth tér 6.). Szervező: Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány, Keresztény Értelmiségek Szövetsége.

2019. december 7. Felemelő nap Beregszászban. Kezdet: 09.00. Helyszín: a Beregszászi Református Egyházközség gyülekezeti terme (Beregszász, Bohdan Hmelnickij út 2.). Szervező: Beregszászi Református Gyülekezet.

2019. december 7. Ezen a napon végezték ki Bródy András ruszin politikust, Ruszinföld első miniszterelnökét és országgyűlési képviselő társait. Emlékezés, gyertyagyújtás, koszorúzás emléktáblájánál a Sztálini Terror Kárpátaljai Emlékmúzeumában. Helyszín: Ungvár, a Duhnovics-ház alagsora. Szervező: Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI).

2019. december 7. A Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány (KFMA) a „Magyar Kultúráért Kárpátalján Alap” éves kamatából pályázatot hirdetett a Kárpátalján működő vagy alakuló magyar gyermek- és ifjúsági néptáncsoportok támogatására. A nyertes pályázatok támogatásának átadására 2019. december 7-én kerül sor.

2019. december 8. Ökumenikus gyertyagyújtás Péterfalván. Kezdet: 16.00. Helyszín: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal (Péterfalva, Rákóczi út 137.). Szervező: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal.

2019. december 12–14. Adventi Triduum. Kezdet: 16.00. Helyszín: beregszászi római katolikus templom. Szervező: Beregszászi Római Katolikus Egyházközség.

2019. december 13. A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) 2019. évi választó közgyűlése. Kezdet: 14.00. Helyszín: Ungvár, ILKO Galéria.

2019. december 13. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) vezetőinek évértékelő tanácskozása, a 2020-as esztendő rendezvénynaptárának összeállítása. Kezdet: 16.00. Helyszín: Ungvár.

2019. december 15. Ökumenikus gyertyagyújtás Péterfalván. Kezdet: 16.00. Helyszín: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal (Péterfalva, Rákóczi út 137.). Szervező: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal.

2019. december 14. Keresd, kutasd, mutasd. Scientia denique workshop. Kezdet: 09.00. Helyszín: Ungvár. Szervező: Scientia Denique, Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége.

2019. december 15. Sárík Péter Trió & Falusi Mariann: Jazz kívánságműsor. Kezdet: 18.00. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér 6.). Szervező: Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet.

2019. december 17. II. Rákóczi Ferenc lovasszobrának avatása Beregszászban (Győrfi Lajos alkotása). Időpont:10.00. Szervező: a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség.

2019. december 20. X. Pulzus Karácsonyi Cipősdoboz Akció. Kezdet: 06.00. Helyszín: Beregszász, Kossuth tér. Szervező: Pulzus Rádió.

2019. december 22. Adventi sakkverseny –2019. Kezdet:10.00. Helyszín: makkosjánosi Helikon Hotel. Szervező: Magyarország Beregszászi Konzulátusa, Beregszászi Városi Tanács Ifjúsági és Sport Osztálya.

2019. december 22. Ökumenikus gyertyagyújtás Péterfalván. Kezdet: 16.00. Helyszín: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal (Péterfalva, Rákóczi út 137.). Szervező: Péterfalvai Polgármesteri Hivatal.

2019. december folyamán: alkotótáborok, író-olvasó találkozók, kiállítások, könyvbemutatók, megemlékezések, koszorúzási ünnepek, egyéb kulturális rendezvények.

VENDÉGSÉGBEN

2019. december 1. Beregszászi Olga és barátai 16. alkalommal tartanak jótékonyági koncertet Budapesten, a MOM Kulturális Központban a kárpátaljai nehéz sorsú családok megsegítésére. Kezdet: 18.00. Helyszín: Budapest, MOM Kulturális Központ.

2020. Januári előzetes

2020. január 11. VIII. Kárpátaljai Magyar Nagycsaládos Nap. Kezdet: 08.30. Helyszín: II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász, Kossuth tér 6.). Szervező: Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE).

2020. január 22–23. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében: Beregszászban koszorúzás a Kölcsey-emléktáblánál, Értelmiségi Fórum – 2020 az Európa–Magyar Házban; Ungváron Himnuszmondó verseny, Carpathica Art Expo képzőművészeti kiállítás.

PROGRAMAJÁNLÓ, KIÁLLÍTÁSOK, ELŐADÁSOK

Állandó kiállítások:

- A Sztálinizmus Áldozatainak Kárpátaljai Emlékmúzeuma. A múzeumlátogatásokat Meskó János történész koordinálja (janungvari@gmail.com). Ungvár, Pravosláv part 22.
- Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum. Ungvár, Zsupanat tér 3. Nyitva tartás: hétfő – vasárnap (kedd szabadnap) 08.00–15.30 óra között. Tel.: (03122) 3-44-42.
- Uzshorod Galéria. Ungvár, Szvoboda sugárút 7/26. Nyitva tartás: kedd – vasárnap (hétfő szabadnap) 10.00–17.00 óra között. Tel.: (0312) 61-25-49. A galéria időszaki kiállításokat szervez ukrainai és a szomszédos országok művészeinek alkotásaiból.
- Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33A. Nyitva tartás: hétfő – vasárnap (kedd szabadnap) 8.00–15.30 óra között. Tel.: (03122) 3-73-92.
- Kárpátaljai Honismereti Múzeum. Ungvár, Káptalan u. 33. Nyitva tartás: hétfő – vasárnap (kedd szabadnap) 08.00–15.30 óra között. Tel.: (03122) 3-44-42.
- Manajló Tivadar festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Drugeth út 74. Nyitva tartás: kedd – szombat 8.00–16.00 óra között. Tel.: (03122) 3-25-95. A festményeken kívül dokumentumok, kéziratok és levelek fénymásolatai is helyet kaptak a kiállításon.
- Koczka Antal festőművész emlék- és múzeumháza. Ungvár, Vinnyicsna út 20. Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.00–16.00 óra között. Tel.: (03122) 3-06-91. A kiállítás tárgyai: festmények, dokumentumok, levelek.
- Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán az alábbi alkotók kiállítása tekinthető meg:

Molnár Zsolt: *Magyarlakta települések címerei és pecsétjei.*

- A Péterfalvai Képtárban megtekinthetők a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják. A tárlaton többek között láthatjuk Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartosh József, Bartosh Tatjana (Beregszentmiklós), Bilák Marina (Rahó), Fuchs Andrea (Ungvár), Darabán János (Rahó), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Kutasi Xénia (Bene), Klisza János (Ungvár), Klisza Krisztina (Ungvár), Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Prófusz Marianna (Beregszász), Réti János (Ungvár), Soltész Péter, Soltész Gabriella (Ungvár) munkáit.
- Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a Péterfalvai Képtárban (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: Borbély Beáta igazgató. A képtárban közel kétszáz képzőművészeti alkotás látható. A korábbi évtizedek kárpátaljai festészetét Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai Antal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik

Mihajló, Prihogyko Vjacseszlav, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és más jeles alkotók válogatott alkotásai képviselik. Megtekinthetők Picur Zoltán (Ungvár) és Szajkó Tibor (Beregszász) fotói.

- A Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak, valamint az ugocsai népművészek alkotásainak állandó kiállítása a Tiszaháti Tájmuzeumban (Tiszabökény-Farkasfalva, Fogarasykúria).
- Garanyi József és Horváth Anna, valamint más beregvidéki képzőművészek állandó emlékkiállítása a Beregvidéki Múzeumban (Beregszász, Bethlen Gábor u. 1.).
- A Beregszászi 6. Számú Általános Iskolában állandó kiállítás Horváth Anna hagyatékának egy részéből, amelyet Finta Éva költő adományozott az intézménynek.
- Bartosh Tatjana, Bartosh József és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.
- Tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus templom: *Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991* című állandó tárlat dr. Dupka György összeállításában. A Gulág Emlékbizottság támogatásával készült 30 tablón bemutatásra került az üldözöttek szenvedéstörténete öt témakörben: „A Gulágra elhurcolt kárpátaljai római katolikus papok 1945–1956”, „A görögkatolikus egyház felszámolása, a lekipásztörök meghurcoltatása és rehabilitálása Kárpátalján 1945–1989”, „A kárpátaljai református lelkészek és egyházi élet a szovjet egyházpolitika szorításában”, „Más felekezetekhez tartozó hívek üldözése, a vallásgyakorlás korlátozása a szovjet érában”.

Hasznos kulturális, irodalmi, művészeti, tudományos információk

- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet: <http://kmmi.org.ua>
- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu>
- Szolyvai Emlékpark: www.szolyvaipark.com.ua
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: karpataljaiadatbank.net
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua
- Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete: magyarkar-une.org
- Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács: <http://kmat.uz.ua>

Hasznos média linkek

<http://www.karpatalja.ma>

<https://www.karpatinfo.net>

<http://karpataljalap.net>

<http://kiszo.net/>

Könyvespolc – 2019

Megjelent az **Együtt** című irodalmi folyóirat 2019. évi 1., 2., 3. 4. és 5. száma.
(<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>)

Magyarországon megjelent könyvek:

* *„Ruszin voltam, vagyok, leszek...” Népismereti olvasókönyv. Fedinec Csilla – Cserniczkó István* (szerk.). Charta XXI Egyesület és a Gondolat Kiadó, Budapest, 2019.

* **Vári Fabián László**: *A kakukknővér*. 76 ruszin és ukrán népballada. MMA Kiadó Nonprofit Kft., Budapest, 2019.

* **Marcsák Gergely: *Fekete-Tisza*.** Versek. [Előretolt Helyőrség Íróakadémia](#) (KMTG), Budapest, 2019.

* **Shrek Tímea: *Halott föld ez*.** Novellák. [Előretolt Helyőrség Íróakadémia](#), Budapest, 2019.

* ***A kárpátaljai magyarság a 21. században*.** Esszék, tanulmányok. Magyar szemhatár. Sorozatszerkesztő: Pusztay János. A kötet összeállító szerkesztője: Zékány Krisztina. Szerzők: **Bacsó Róbert, Balogh Csaba, Bence Norbert, Bocskor Szedlakovics Zita, Dunda György, Kovács Péter, Nagy István, Pogány István, Pusztay János, Revalló Nikoletta, Rezes József, Spenik Sándor, Zékány Krisztina, Zubánics László.** Nap Kiadó Kft., Budapest, 2018.

Kárpátalján megjelent könyvek:

„*Kitárni az ország és a világ előtt az igazságot.*” GULÁG–GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján 2018. *Nemzetközi emlékkonferencia, János, 2018. november 16.* A kötet szerzői: **Tóth Mihály, Matkovits-Kretz Eleonóra, Dupka György, Molnár D. Erzsébet, Balahó Zoltán, Dragan Traian, Kállay Karolina, Nagyné Pintér Jolán, Bimba Brigitta, Marcsák Gergely, Mádi Bianka, Nick Ferenc, Meskó János, Benkő Levente, Papp Annamária, Botlik József, Murádin János Kristóf.** Hivatalos fotók: **Szemere Judit, Fuchs Andrea.** Összeállította: **Dupka György.** Kárpátaljai Magyar Könyvek 281. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019. 290. old. ISBN 978-615-7557-14-3.

Örök mementó: Szolyva. A Szolyvai Emlékpark emlékkönyveibe írt bejegyzések gyűjteménye. 2000. 08. 15. – 2018. 04. 12. Összeállította: **Dupka György.** Kárpátaljai Magyar Könyvek 282. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019. 316 old. ISBN 978-615-5757-00-6.

Stók Lajos: *Vadásztörténetek*. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Czébely Lajos: *Jelek egy félszigetről*. Tanulmányok, esszék. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Lengyel János: *Feltámadás Beregszászon. Mitracsek úr visszatér*. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/19700/19726/>

Nagy Zoltán Mihály: *A Sátán fattya*. Ötödik kiadás. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Weinrauch Katalin: *A múltó évek útján*. Elbeszélések, karcolatok. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/19700/19732/>

Rákóczi Turulmadara. Összeállította Dupka György és Zubánics László. KMMI-füzetek XXIV. Beregszász, 2019.

Szabó Palócz Attila: *Varratszedés*. Versek. Kárpátaljai Magyar Könyvek 284. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2018. ISBN 978-615-5757-03-4

10 éves a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. Összeállította Dupka György és Zubánics László. KMMI-füzetek XXIII. Beregszász, 2019. január 22. 169 old.

***A tudat szunnyadó határőrei*.** Válogatás Kovács Vilmos műveiből. Összeállította: Marcsák Gergely. KVIIT-füzetek 2. Kálvin nyomda, Beregszász, 2019.

ELŐKÉSZÜLETBEN

Horváth Sándor: *Jelentés a mélyből.* Válogatott írások. Szerkesztő: Szemere Judit. A kiadvány megjelenését a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatta. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

Dupka György: *Magyar GULÁG–GUPVI rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország, Baskíria, Csecsenföld, Kaukázus, Ázsia régióiban.* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2020.

(Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook,
www.karpatalja.ma, www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua